

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/38/2024
Identifikačné číslo spisu:	3113209531
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3113209531.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. H., nar. XX. XX. XXXX, A. I., N. XXX, právne zastúpeného JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, Košice, Mlynská 28, proti žalovanému Fakultná nemocnica Trenčín, Trenčín, Legionárska 28, IČO: 00 610 470, o náhradu škody na zdraví, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 13C/147/2013, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. októbra 2023 č. k. 17Co/73/2023 - 754, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom (druhým v poradí) zo dňa 2. marca 2023 č. k. 13C/147/2013-703 výrokom I. zastavil konanie v časti o zaplatenie náhrady za bolesť v sume 930,20 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplatenia, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU) v sume 3.083 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplatenia, zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 1.541,50 eur, náhrady za stratu na zárobku počas PN v sume 8.164,49 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplatenia a náhrady liečebných nákladov v sume 873,42 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 873,42 eur od 10. 07. 2013 do zaplatenia. Výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.741,35 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 3.741,35 eur od 10. 07. 2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom IV. nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnej zo strán. Výrokom V. štátu priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 50 % a výrokom IV. štátu priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 50 %. Výrokom VII. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť znaleckej organizácii forensic.sk. Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., so sídlom v Bratislave, Boženy Němcovej 8, IČO: 44 017 391 znalečné priznané uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 13C/147/2013-270 zo dňa 23. 02. 2018 v sume 87,90 eur a rovnakú povinnosť uložil vo výroku VIII. žalovanému.

1.1. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 3.691,20 eur titulom bolestného, sumy

3.845 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, sumy 8.164,49 eur titulom straty na zárobku počas PN, sumy 1.091,77 eur titulom liečebných nákladov, všetko s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 10. 07. 2013 do zaplattenia, sumy 1.922,50 eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady trov konania. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom zo dňa 16. marca 2018 č. k. 13C/147/2013-295, ktorým žalobu zamietol a rozhodol o nároku na náhradu trov konania a trov štátu. Na odvolanie žalobcu bol predmetný rozsudok uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 15. augusta 2019 č. k. 4Co/195/2018-375 zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po doručení doplnku č. 1 k znaleckému posudku č. 189/2015, akceptujúc jeho závery, vzal žalobca žalobu späť v časti: náhrady za bolesť o sumu 930,20 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplattenia, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o sumu 3.083 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplattenia, zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o sumu 1.541,50 eur, náhrady za stratu na zárobku počas PN o sumu 8.164,49 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplattenia, náhrady liečebných nákladov o sumu 873,42 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne z tejto sumy od 10. 07. 2013 do zaplattenia. S poukazom na dispozitívny úkon žalobcu, spočívajúci v čiastočnom späťvzátí žaloby a vzhľadom na to, že súhlas so späťvzatím žaloby žalovaný udelil na pojednávaní dňa 29. 11. 2022, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaným došlo k protiprávnemu konaniu, keď pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti porušil svoju právnu povinnosť zabezpečiť sterilitu prostredia, nástrojov či samotných zdravotníckych pracovníkov, ktorej dôsledkom bolo zavlečenie infekcie zlatého stafylokoka do tela žalobcu pri poskytovaní pooperačnej starostlivosti. Taktiež dospel k záveru, že bolo dané porušenie právnej povinnosti, vznik škody (poškodenie zdravia žalobcu v podobe poškodenia ľavého kolena žalobcu), aj príčinná súvislosť medzi príčinou a následkom. Preto súd prvej inštancie konštatoval, že nárok žalobcu na náhradu škody na zdraví je daný. Zaoberal sa následne výškou bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Pri bolestnom súd prvej inštancie priznal žalobcovi uplatnených 2.761 eur a pri náhrade za SSU súd prvej inštancie žalobcovi priznal uplatnených 762 eur. Žalobca si uplatnil aj nárok na zvýšenie náhrady SSU o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. z dôvodov osobitného zreteľa, pričom toto zvýšenie predstavuje 50 % zo sumy 762 eur, teda 381 eur. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neuviedol konkrétne skutočnosti, predstavujúce dôvody hodné osobitného zreteľa, čo je základ bremena tvrdenia. Dodal, že ak by aj upustil od požiadavky bremena tvrdenia, beztak by dospel k záveru o nutnosti zamietnuť tento nárok, keďže žalobca nepreukázal ani invaliditou, na vzniku ktorej sa infekcia nepodieľala, dôvod pre mimoriadne zvýšenie SSU. Žalobca si taktiež uplatnil náhradu nákladov spojených s liečením následkov ľavého kolena vo výške 218,35 eur. Celkovo náklady činili 1.091,77 eur, z čoho si žalobca uplatnil 20 % titulom súvislosti s infekciou. Tento nárok považoval súd prvej inštancie za daný a preukázaný, preto v tejto časti žalobe vyhovel. Zo sumy 2.761 eur (bolestné), 762 eur (SSU) a 218,35 eur (náhrada liečebných nákladov) si žalobca uplatnil úroky z omeškania 8,75 % ročne od 10. 07. 2013 do zaplattenia. Aj tento nárok súd považoval za daný, a preto mu vyhovel.

1.3. Pokiaľ ide o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žalobou uplatnil sumu 18.714,96 eur (náhrada za bolesť 3.691,20 eur, náhrada SSU 3.845 eur, náhrada straty na zárobku počas PN 8.164,49 eur, liečebné náklady 1.091,77 eur a mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 1.922,50 eur). Súd prvej inštancie konštatoval plný úspech žalobcu v časti o bolestné, SSU a náhradu liečebných nákladov. Základ každého z troch nárokov bol dôvodný. Výška závisela od znaleckého posudku, ktorý jednak vyčíslil nanovo bodové ohodnotenie bolestného a SSU a tiež určoval podiel infekcie na následkoch, čo sa odrazilo na konečnej výške týchto nárokov, ako aj na výške nároku na náhradu liečebných nákladov. Súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017 a prijal záver, že čo do nároku na bolestné, SSU a náhradu liečebných nákladov bol žalobca plne úspešný, keďže základ bol dôvodný a výška je „len“ sprevádzajúcim faktorom. Z pôvodnej žalovanej sumy v súčte tieto tri nároky činili 8.627,97 eur, žalobcovi bolo z nich priznané celkovo síce len 3.741,35 eur, ale žalobca sa považuje za úspešného v celej tejto časti žaloby. Pre potreby zrozumiteľného matematického vyčíslenia, keďže sa na žalobcu hľadí ako na úspešného v tejto časti celkom, teda akoby bol úspešný v tejto časti vo všetkom, čo aj žaloval, za jeho úspech možno považovať z pôvodne žalovaného celku sumu 8.627,97 eur, čo je 46,10 %. Iné to podľa názoru súdu prvej inštancie bolo vo zvyšných dvoch nárokoch, a to v

časti o náhradu straty na zárobku počas PN (v pôvodnej žalobe 8.164,49 eur) a o mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU (v pôvodnej žalobe 1.922,50 eur). Súd prvej inštancie uviedol, že pri náhrade straty na zárobku nebol daný ani len základ nároku, na čo žalobca vzal v tejto časti žalobu späť, a teda pre absenciu základu tohto nároku nebolo možné naň nahliadať tak, ako na určovanie úspechu pri horeuvedených častiach, kde základ nároku obstál, ale výška bola otázna, lebo závisela od znaleckého posudku. Princípy uvedené v predošlom odseku totiž platia len pre nároky s opodstatneným základom. Preto súd prvej inštancie uviedol, že v tejto časti nemožno konštatovať ani len čiastočný úspech žalobcu. Ak žalobca v tejto časti, ktorej základ nebol daný, vzal žalobu späť, potom podľa § 256 ods. 1 CSP procesne zaviniel zastavenie konania v tejto časti a úspech sa v tejto časti pričíta protistrane, teda žalovanému. Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia náhrady za SSU (v pôvodnej žalobe 1.922,50 eur), tu tiež podľa názoru súdu prvej inštancie nebol nárok opodstatnený čo do základu, a preto konštatoval, že toto mimoriadne zvýšenie žalobcovi vôbec nepatrí (iné by to bolo, keby súd povedal, že mu patrí, ale nie v žalovanom rozsahu 50 %, ale nižšom, teda kedy by základ obstál a výška závisela od úvahy súdu). Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil záver, že keďže však základ nároku nebol daný ani tu, potom v časti, ktorú z tohto nároku žalobca zobral späť, nesie žalobca procesné zavinenie na zastavení konania, a teda úspech sa pričíta žalovanému a vo zvyšku, v ktorom bola z tohto nároku žaloba zamietnutá, je tiež úspešný žalovaný. Zhrnúc vyššie uvedené, súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný bol úspešný v celej tejto časti (teda 8.164,49 eur + 1.922,50 eur), čo z pôvodne žalovanej sumy predstavuje sumu 10.086,99 eur, t. j. 53,90 %.

1.4. Podľa súdu prvej inštancie je zjavné, že úspech oboch strán je približne rovnaký (žalobca 46,10 % a žalovaný 53,90 %). Potom každý z nich má úspech len čiastočný, a teda platí podľa § 255 ods. 2 CSP, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Keďže pomer úspechu a neúspechu strán je približne rovnaký - blízky k 50 %, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že štát je v časti konania, v ktorej sa rozhoduje o nároku a výške jeho trov, tiež stranou konania a má nárok na náhradu trov konania, ktoré počas konania vyplatil z vlastných prostriedkov z dôvodu, že tieto neboli kryté preddavkami strán. V konaní vznikli trovy platené z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Trenčín, a to titulom znalečného, ktoré bolo v sume 905,18 eur vyplatené z rozpočtových prostriedkov na základe uznesenia zo dňa 19. 11. 2015 č. k. 13C/147/2013-217. Pri rozhodovaní o náhrade trov štátu súd prvej inštancie vychádzal zo zásad použitých pri rozhodovaní o náhrade trov konania medzi stranami, ktorých úspech v spore bol približne rovnaký. Preto s poukazom na ust. § 255 ods. 2 CSP priznal štátu voči žalobcovi aj voči žalovanému nárok na náhradu trov štátu, proti každému po polovici s tým, že o ich výške rozhodne súdny úradník samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP. Okrem toho bolo zistené, že v konaní ostal neuspokojený nárok znaleckej organizácie forensic.sk na znalečné za účasť a vypočutie znalca, ktorý v sume 175,80 eur bol priznaný uznesením súdu zo dňa 23. 02. 2018 č. k. 13C/147/2013-270. Jeho výška tak už bola uvedeným uznesením právoplatne určená, avšak bez uloženia povinnosti, kto a koľko je z tejto sumy povinný platiť. Každá zo strán sa musí podieľať na jeho úhrade v rozsahu svojho neúspechu, a teda keďže úspech/neúspech oboch strán bol približne rovnaký, každá zo strán sa bude na jeho uspokojení podieľať 50 %-tami. Preto súd prvej inštancie zaviazal žalobcu aj žalovaného na zaplatenie tejto (už skôr uznesením priznanej sumy), a to každého po polovici, teda po 87,90 eur.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením č. k. 17Co/73/2023 - 754 z 26. októbra 2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v žalobcom napadnutých výrokoch IV., V. a VII. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení uviedol, že zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu, teda aj jej prejav vôle, spočívajúci napr. v späťvzati žaloby a dôsledkom je vznik trov protistrany. Pokiaľ jedna procesná strana zaviniel, že konanie muselo byť zastavené, pričom vo

veci nemôže byť meritórne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania.

2.2. K ustanoveniu § 257 CSP odvolací súd uviedol, že toto predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Odvolací súd poukázal na ustálenú judikatúru (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadať. Zdôraznil, že moderovať možno aj trovy zastaveného konania (nález Ústavného súdu SR zo dňa 18. 07. 2018 sp. zn. I. ÚS 153/2018).

2.3. Ďalej odvolací súd dôvodil, že dôvod osobitného zreteľa je daný buď charakterom konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý žalobca nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak žalovaný ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Uviedol, že do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj účastníkov v konaní. Z uvedeného výkladu § 257 CSP vyplýva, že pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia možno prihliadať i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde. Nie každú okolnosť, ktorá by aj bola príčinou vzniku sporu, však možno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by inak úspešnému účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 02. 2009 sp. zn. 4MCdo/2/2008).

2.4. Čo sa týka nároku žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, odvolací súd konštatoval, že v tomto prípade súd prvej inštancie správne aplikoval ust. § 256 ods. 1 CSP a konštatoval procesné zavinenie žalobcu na zastavení konania v tejto časti, nakoľko žalobca tento žalobou uplatnený nárok zobral späť v priebehu konania. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že súd prvej inštancie v tomto prípade nenásledoval závery nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, odkazujúce na osobitný režim posudzovania úspechu v konaní pri náhrade trov konania, ak výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu. Uviedol, že v tomto prípade výška plnenia nezávisela od znaleckého posudku. Od znaleckých záverov závisel samotný nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku, pričom tieto závery si mohol žalobca obstarat' už pred iniciovaním tohto konania a následne zodpovedne uvážiť, či môže v konaní uspieť. Dôvodil, že ak žalobca zvolil postup opačný, teda spočívajúci najskôr v uplatnení tohto nároku a z výsledkov znaleckého dokazovania uvážil, že nemá šancu v tomto nároku uspieť a zobral žalobu späť, nepostupoval správne a tento postup žalobcu nemožno následne hodnotiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

2.5. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU, odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že z dôvodu zamietnutia žaloby patrí v tejto časti nárok na náhradu trov konania žalovanému. Súd prvej inštancie správne uviedol, že žalobca nepreukázal základ tohto nároku z dôvodu, že neunesol bremeno tvrdenia, a tým aj dôkazné bremeno, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU. Odvolací súd nepovažoval za právne významné tvrdenie žalobcu v odvolaní, že sa domáhal posúdenia, či jeho prípad je prípadom hodným osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU. Súd totiž bez označenia rozhodujúcich skutočností a bez ich podopretia relevantnými dôkazmi nemôže sám iniciatívne zisťovať, či existujú na strane žalobcu dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU. Uviedol, že ani poukaz žalobcu na právnu normu ohľadom mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia uvedené nenarúša. V zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd podotkol, že v tomto prípade nebolo možné nasledovať závery Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, nakoľko žalobca nebol úspešný ani len v základe tohto žalobou uplatneného nároku.

Absencia splnenia si povinnosti tvrdenia a následne aj dôkazného bremena žalobcom nemôže napokon viesť ani k aplikácii § 257 CSP, ako to žalobca v odvolaní žiadal. Odvolací súd napokon konštatoval, že súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania vecne správne. Následne súd prvej inštancie správne rozdelil rovným dielom náhradu trov štátu a i znalečné za výsluch znalca, a to podľa úspechu strán sporu, ktorý bol v tomto prípade približne rovnaký.

2.6. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalobcovi, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný.

3. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/73/2023 - 754 z 26. októbra 2023 podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; štát má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; žalovaný je povinný zaplatiť znaleckej organizácii forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. znalečné v sume 87,90 eur; žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %; žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. Žalobca v dovolaní v podstatnej časti zopakoval svoju argumentáciu prezentovanú v odvolaní, opätovne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, podľa ktorého ani nová právna úprava podľa CSP nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa dovtedajšej úpravy v § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru dovolateľa súdy však túto zásadu nezohľadnili pri uplatnených nárokoch žalobcu na náhradu liečebných nákladov a na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobca si ako bdelý strážca svojich práv uplatnil žalobou všetky do úvahy prichádzajúce nároky na náhradu škody na zdraví, ktoré pripadali do úvahy v súvislosti s infekciou počas hospitalizácie u žalovaného. Žalobca nevedel odborne posúdiť, či infekcia počas hospitalizácie u žalovaného jeho liečbu predĺžila alebo nie. Hneď ako znalci v podanom znaleckom posudku konštatovali, že dĺžka liečby, a teda aj dĺžka práceneschopnosti žalobcu nebola infekciou predĺžená, žalobca zodpovedne zobral v tejto časti podanú žalobu späť. Aj pri tomto čiastkovom nároku ako súčasť celkovej výšky náhrady škody na zdraví uplatnenej žalobcom, mal teda súd prihliadnuť na skutočnosť, že výška tohto nároku závisela od znaleckého skúmania v znaleckom posudku, čo jednoznačne zodpovedá skutočnosti, resp. mal v prípade tohto čiastkového nároku hodnotiť vyššie uvedené okolnosti ako okolnosti hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Dovolateľ uviedol, že nemožno súhlasiť s argumentom odvolacieho súdu, že žalobca si mal odborné podklady zaobstarat' už pred podaním žaloby. Posúdenie odbornej stránky bolo osobitne náročné a komplikované, o čom svedčí najmä skutočnosť, že znalci potvrdili čiastočnú dôvodnosť nárokov žalobcu až pri opakovanom znaleckom skúmaní a aj potom žalovaný preložil do konania iný znalecký posudok, ktorým odborné závery znaleckého skúmania v konaní spochybňoval. Preto je zrejmé, že ani zabezpečenie si odborných podkladov zo strany žalobcu pred samotným podaním žaloby by nevedlo k inému priebehu konania.

3.2. Čo sa týka (ne)úspešnosti žalobcu v nároku na zvýšenie náhrady za SSU, žalobca v dovolaní argumentoval, že priznanie tohto nároku záviselo od úvahy súdu. Žalobca poukázal na znenie ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. Zo znenia tohto ustanovenia je podľa dovolateľa evidentné, že ide o právnu normu s relatívne neurčitým pojmom „prípád hodný osobitného zreteľa.“ Uvedený pojem tento ani iný zákonný predpis nedefinuje, ale jeho výklad ponecháva na úvahu súdu. Fakultativnosť priznania tohto nároku zo strany súdu na základe jeho voľnej úvahy vyplýva aj z dikcie tohto ustanovenia, podľa ktorej súd v takomto prípade môže a nie musí priznať zvýšenie. Z uvedeného je preto zrejmé, že od úvahy súdu nie je závislá len samotná výška priznaného zvýšenia odškodnenia, ale aj samotné priznanie zvýšenia ako také. Dovolateľ ďalej argumentoval, že v tomto prípade ide o konštitutívne rozhodnutie súdu, teda súd svojím rozhodnutím nárok zakladá. Žalobca sa tak domáhal posúdenia, či spadá pod prípad hodný osobitného zreteľa, prípadne v akom rozsahu. Posúdenie tejto otázky a v závislosti od toho aj základu a výšky tohto nároku žalobcu záviselo plne od úvahy súdu a

preto žalobca nemal byť označený za neúspešnú stranu v konaní, eventuálne mal súd tieto okolnosti posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa a aplikovať pri tomto čiastkovom nároku ustanovenie § 257 CSP.

4. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, uviedol, že dovolateľ na jednej strane uvádza, že mu bolo upreté postupom súdu právo na spravodlivý proces, ale už nijako nekonkretizuje, akým spôsobom sa tak malo stať. Na druhej strane síce polemizuje s materiálnou nesprávnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom napadnutých výrokov o trovách konania, ibaže toto ako dovolací dôvod, pre prípadný odklon od judikatúry či absencie akejkoľvek judikatúry odvolacieho súdu, zase neuplatňuje. Dovolateľ nepoukazuje na nejaké porušenie procesných pravidiel v tejto právnej veci, a iba sa obmedzil na všeobecné tézy či výňatky z ústavnej judikatúry k tzv. odopretiu konania pred súdom. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie postupom podľa § 447 CSP odmietol, resp. postupom podľa § 448 CSP zamietol.

5. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

11. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že súdy pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov nezohľadnili osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Uvedené namietal v súvislosti s nárokmi na náhradu liečebných nákladov, zvýšenie náhrady za SSU, náhrady straty na zárobku počas PN a s týmito čiastkovými nárokmi spojenom posudzovaní úspechu v konaní a nároku na náhradu trov konania.

Dovolaateľ ďalej argumentoval tým, že pri nárokoch na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu straty na zárobku súdy mali posúdiť okolnosti týchto čiastkových nárokov ako dôvody osobitného zreteľa a aplikovať § 257 CSP.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

14. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným národom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

15. Najvyšší súd vo vzťahu k posudzovaniu úspešnosti strán konania upriamuje pozornosť najmä na body 14., 15. a 16. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, a keďže uznesenie odvolacieho súdu tvorí s potvrdzovaným rozsudkom jeden vecný celok, dovolací súd poukazuje aj na body 66., 67. a 68. rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorých súd prvej inštancie pomerne vyčerpávajúco odôvodnil úspešnosť strán konania. Zároveň aj poukázal a zohľadnil záver vyplývajúci z rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, teda zohľadnil osobitný režim posudzovania úspechu v konaní pri náhrade trov konania, keďže výška plnenia v čiastkových nárokoch žalobcu závisela od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu (v nároku na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU). V bode 66. súd prvej inštancie konštatoval plný úspech dovolateľa v troch nárokoch, a to v časti o bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a aj náhradu liečebných nákladov, keď prihliadol na skutočnosť, že základ každého z týchto troch nárokov bol dôvodný.

16. Z odôvodnenia v bode 67. rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pri náhrade straty na zárobku nebol daný ani základ nároku. Z tejto skutočnosti potom súd prvej inštancie odvodil, že ak žalobca v

tejto časti, v ktorej základ nebol daný, vzal žalobu späť, potom podľa § 256 ods. 1 CSP procesne zaviniť zastavenie konania a úspech sa v tejto časti pričíta žalovanému, pričom správnosť aplikácie § 256 ods. 1 CSP konštatoval aj odvolací súd v bode 14. napadnutého uznesenia. Odvolací súd v bode 15. napadnutého uznesenia napokon doplnil, že od znaleckých záverov závisel samotný nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku, pričom tieto závery si mohol žalobca obstarat' už pred iniciovaním tohto konania a následne zodpovedne uvážiť, či môže v konaní uspieť. Ak zvolil postup opačný, teda spočívajúci najskôr v uplatnení tohto nároku a z výsledkov znaleckého dokazovania uvážil, že nemá šancu v tomto nároku uspieť a zobral žalobu späť, nepostupoval správne a tento postup žalobcu nemožno následne hodnotiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

17. V súvislosti s nárokom na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd prvej inštancie v bode 67. svojho rozsudku konštatoval, že tento nárok nie je opodstatnený čo do základu. Obdobne ako v prípade nároku na náhradu straty na zárobku vyvodil záver, že ak základ nároku nebol daný ani tu, potom v časti, ktorú z tohto nároku žalobca zobral späť, nesie žalobca procesné zavinenie na zastavení konania, a teda úspech sa pričíta žalovanému a vo zvyšku, v ktorom bola z tohto nároku žaloba zamietnutá, je tiež úspešný žalovaný. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU, odvolací súd v bode 16. napadnutého rozhodnutia doplnil, že nepovažoval za právne významné tvrdenie žalobcu, že sa domáhal posúdenia, či jeho prípad je prípadom hodným osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU. Stotožnil sa so záverom, že žalobca nepreukázal základ tohto nároku z dôvodu, že neuniesol bremeno tvrdenia, a tým aj dôkazné bremeno, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU. Dovolací súd na tomto mieste dodáva, že subjekt domáhajúci sa svojho práva musí preukázať skutočnosť, na základe ktorých mu právo patrí. Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí (II. ÚS 38/2015). Dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU, nepochybne zaťažovalo dovolateľa. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd podotkol, že v danom prípade nebolo možné nasledovať závery Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, nakoľko žalobca nebol úspešný ani len v základe tohto žalobou uplatneného nároku. K aplikácii § 257 CSP odvolací súd uviedol, že absencia splnenia si povinnosti tvrdenia a neunesenie dôkazného bremena žalobcom nemôže viesť k aplikácii § 257 CSP.

18. Na základe vyššie uvedeného možno vyvodit' záver, že argumentácia dovolateľa spočívajúca v tom, že súdy nižšieho stupňa nezohľadnili osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, je zjavne neopodstatnená. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie je zrejmé, že tieto skúmali úspešnosť strán v kontexte záverov vyplývajúcich z rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 08. 02. 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017 a svoje rozhodnutia na predmetných záveroch aj založili. Možno taktiež konštatovať, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú v príslušných častiach riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené, keďže pri každom z čiastkových nárokov súdy skúmali úspešnosť, resp. neúspešnosť v základe nároku a následne z daného vyvodili celkový úspech strán v konaní, ktorý posúdili v tomto prípade ako približne rovnaký. Následne súdy rozdelili podľa úspechu strán sporu rovným dielom náhradu trov štátu a i znalečné za výsluch znalca. Z uvedeného je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu

hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. V súvislosti s nárokmi na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu straty na zárobku dovolateľ namietal aj to, že súdy mali posúdiť okolnosti neúspešnosti v týchto čiastkových nárokoch ako dôvody osobitného zreteľa a aplikovať § 257 CSP. Dovolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je nesúhlas s právnym posúdením veci (R 54/2012, R 24/2017) a ani polemika s nesprávnym právnym posúdením veci. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu SR, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania - zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 279/2018).

20. Z vyššie uvádzaných dôvodov dovolateľ neopodstatnene namietal vadu podľa § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 451 ods. 3 CSP, podľa ktorého rozhodnutie o trovách dovolacieho konania nemusí byť v takomto prípade odôvodnené.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.